

MODUL 3

Vielfalt in Kärnten

Dvojezični krajevni napisi

Učni cilj: senzibilizacija za zaščito jezika in dvojezičnost na javnih površinah

Nacionalno vprašanje na Koroškem je vodilo do konfliktov, razvile so se različne razlage preteklosti. Vse to je vplivalo na sobivanje in zaznavanje drugega. V nasprotju z generacijami, ki so doživele spore v 1950ih, 1970ih letih ali nazadnje ob iskanju »rešitve« vprašanja koroških krajevnih napisov, se mladi, ki danes obiskujejo šole, skoraj ne zavedajo teh vidikov koroške zgodovine, kot se ne zavedajo vsebin vprašanja narodne skupnosti*.

Jezik je simbol, ki lahko povezuje ali ločuje. Manjšinski jezik je temelj, ki omogoča, da lahko nek manjšinski jezik kasneje uporabljamo v javnem življenju. Tem močneje je jezik funkcionalno prisoten v javnem življenju in se ga uporablja, tem višja je njegova tržna vrednost in tem lažje lahko posamezniki jezik povežejo s pozitivnimi asociacijami ter integrirajo v svojo identiteto. Zato je odločujoče, da država v javnem prostoru daje na voljo vire za zaščito in uporabo manjšinskega jezika: kot uradni in sodni jezik, na javnih napisih, v obliki pouka materinščine, v delovnem in gospodarskem življenju ter s spodbujanjem kulture, medijev in združenj, ki se posvečajo zaščiti manjšin in njihovih jezikov. Če nekdo svoj materni jezik zaznava kot vrednega, sprejetega in prisotnega v javnosti, potem se s tem posreduje občutek domovine. Pri projektih z dijaki iz Koroške in Slovenije je mladim pomagalo, da so razumeli pomen jezikovnih pravic, če so si predstavljali, kaj zanje pomeni, da jih pri Evropskem parlamentu v Bruslju pozdravijo v njihovem materinem jeziku in da lahko vsakega izmed 24 uradnih jezikov uporabljajo enakovredno.

Med posameznimi instrumenti zaščite manjšin so mladi v letu 2013* kot pozitivne ocenili predvsem tiste ukrepe, ki so usmerjeni na zaščito jezika in kulture in so tudi koristni za večinsko prebivalstvo: dvojezični pouk, dvojezični vrtci, spodbujanje kulture. Bolj negativno so izpadle ocene za uradni jezik, jezik v cerkvi ali avtomatsko zastopstvo za narodne skupnosti v koroškem deželnem zboru ter spodbujanje medijev.

Naslednji izroček je namenjen dijaku kot osnova za razpravo. Svoje rezultate lahko primerjajo z rezultati ankete med mladimi iste starosti. Več informacij o sporu o krajevnih napisih bodo dijaki našli v **Časovni vprašanja narodne skupnosti na Koroškem** na domači strani platforme za politično izobraževanje Koroške.

*[Rezultati ankete iz: Pirker Jürgen/Hofmeister Linda, Ergebnisse der Umfrage und Intervention / Rezultati ankete in intervencija, v Pirker Jürgen (ur.), Kärnten und Slowenien: Getrennte Wege – Gemeinsame Zukunft. Jugend zwischen Heimat, Nation und Europa / Koroška in Slovenija: Ločene poti – skupna prihodnost. Mladi o domovini, narodu in Evropi, NOMOS, Baden-Baden, 2015]

MODUL 3

Vielfalt in Kärnten

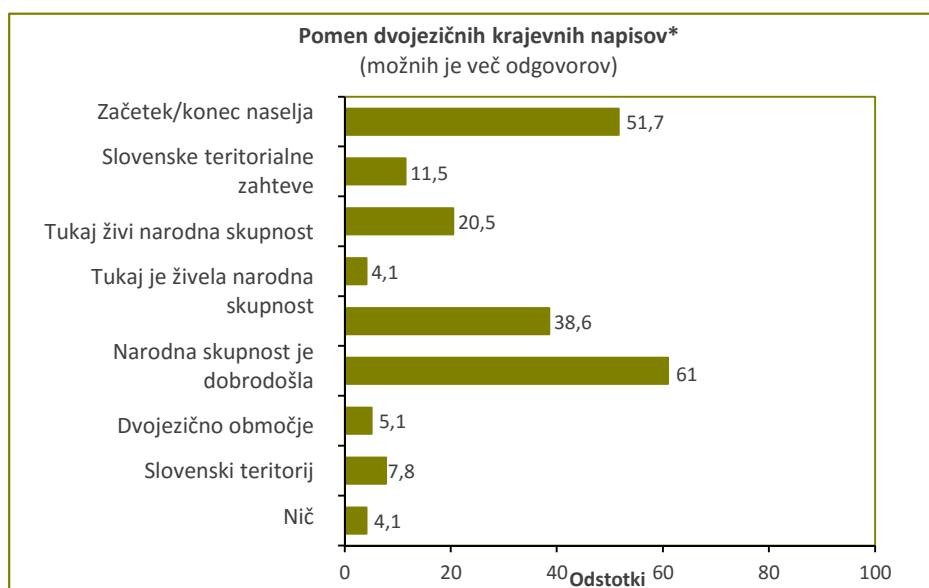
Razpravljajte o naslednjem izhodiščnem položaju:

Kaj pomenijo **dvojezični krajevni napisi** v neki regiji Koroške? Na primer:

- Označujejo začetek in konec naselja
- Predstavljajo slovenske teritorialne zahteve.
- Tukaj živi narodna skupnost
- Tukaj je včasih živela narodna skupnosti
- Narodna skupnost je »dobrodošla«
- Tukaj govorijo dva jezika
- Omejujejo slovensko ozemlje
- Nič

Pri anketi na splošnih šolah višje stopnje na Koroškem 2013 je 1275 dijakov in dijakinj v starosti med 16 in 18 let odgovarjalo na to vprašanje: Ali so vaši rezultati enaki ali drugačni?

Kaj pomeni za pripadnike manjšine, če so napisi na javnih zgradbah (npr. na občini, vrtcu) ali krajevne table napisane tudi v njihovem materinem jeziku? Ob tem pomislite: v Evropskem parlamentu v Bruslju vam »dobrodošlico« izrečejo v vseh 24 uradnih jezikih Evropske unije. Kaj vam pomeni, če vas tam pozdravijo tudi v vaši materinščini in je to uradni jezik unije, kjer lahko predstavite svoje zahteve?

Avtorja: Jürgen Pirker & Linda Hofmeister (Univerza Karla in Franca v Gradcu)